

Miből (nem) lesz nyugdíj, avagy a rejtett gazdaság „csodái” egy előrege- dő társadalomban

Dolgozatomban a fenntarthatatlan nyugdíjrendszer vizsgálatával foglalkoztam. Megírása során három területen végeztem kutatásokat, foglalkoztam a rejtett gazdaság jelenségével, a nyugdíjrendszer problémáival, végül a demográfiai átalakulások elemzésével. Ez a három terület adja a dolgozatomban három fő fejezetének témáját is.

Az első a rejtett gazdasággal foglalkozik. Meghatározásra került a fogalma, bemutattam a megjelenési okait, hatásait, a mérési módszereit, végül a fejezetet nagyságának elemzésével zártam.

A második a nyugdíjrendszerrel foglalkozik. A fejezetben kitérek a nyugdíj fogalmára, a nyugdíjrendszer működésére, a különböző finanszírozási módokra, valamint az öregségi nyugdíjak típusaira. Ezeket követi a nyugdíjrendszer fenntarthatatlanságának elemzése. Az egyes problémák orvoslásához javaslatokat is tettem.

A harmadik témája a demográfiai változások elemzése. Az előző két fejezethez hasonlóan, ezt is fogalmi meghatározással kezdtem el. Azt követi néhány demográfiai mutató ismertetése, majd rátérek a magyarországi társadalom demográfiai átalakulásának vizsgálatára.

Munkám során mind a három területen találtam a fenntarthatatlanságot előidéző, illetve fenntartó tényezőt. A rejtett gazdaság esetében a legjelentősebb problémát az jelenti, hogy mind a munkáltató, mind a munkavállaló ösztönözve van az abban való foglalkoztatásra illetve foglalkozásra. A nyugdíjrendszer terén ugyanilyen mértékű gondot okoz az öregségi résznyugdíj, a korkedvezményes öregségi nyugdíj, az előrehozott öregségi nyugdíj, a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj, és a korengedményes nyugdíj intézménye. A probléma az mindegyikkel, hogy támogatja a korai nyugdíjba vonulást, ami viszont a jelenlegi demográfiai helyzetben kifejezetten hátrányos. Végül a demográfia területén azt tapasztaltam, hogy két fő okozóval állunk szemben. Az egyik a termékenység csökkenése, ami az élveszületések számának csökkenésében nyilvánul meg. Ennek köszönhetően nincs elég fiatalkorú, akik eltartsák az idősebb korosztályokat. A másik pedig a születéskor várható átlagos élettartam növekedése, ami alapvetően nem probléma, hiszen minden ember tovább él, viszont a nyugdíjrendszer fenntarthatatlanságát nagy mértékben fokozza.